

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Instituut Sint-Vincentius a Paulo te GIJZEGEM

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	37259-126151
Instellingsnummer	37259
Instelling	Instituut Sint-Vincentius a Paulo
Directeur	Hilde VAN DEN BOSSCHE
Adres	Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM
Telefoon	053-72.93.40
Fax	053-72.93.42
E-mail	svi.gijzegem@telenet.be
Website	http://www.svi-gijzegem.be
Bestuur van de instelling	VZW Opvoeding & Cultuur Zusters Gijzegem
Adres	Pachthofstraat 1 - 9308 GIJZEGEM
Scholengemeenschap	SGKSO SALEM
Adres	Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM
CLB	Vrij CLB Aalst
Adres	Langestraat 12 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22/04/2013, 23/04/2013, 24/04/2013, 25/04/2013, 26/04/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26/04/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	24/05/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart Maes
Teamleden	Henri Christiaen Marjan Meulewaeter Christian Potloot Vinciane Vanderheyde
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en aso derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen en Economie-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/050)	8
3.1.1.2 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038).....	10
3.1.1.3 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	13
3.1.1.4 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/005, D/2006/0279/041)	15
3.1.1.5 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/055, D/2006/0279/056)	19
3.1.1.6 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	20
3.1.1.7 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/7841/017)	21
3.1.1.8 Wetenschappelijk werk in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	23
3.1.1.9 Wiskunde in het eerste leerjaar A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2009/7841/003)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	26
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	26
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	27
4.1 Professionalisering	27
4.1.1 Aanvangsbegeleiding.....	27
4.2 Begeleiding.....	28
4.2.1 Leerbegeleiding	28
4.3 Evaluatie.....	29
4.3.1 Evaluatiepraktijk	29
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	31
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	33
6.1 Wat doet de school goed?.....	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	33
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	34
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	34
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Instituut Sint-Vincentius a Paulo bestaat administratief uit twee scholen die samen een pedagogisch geheel vormen met een gemeenschappelijk onderwijskundig project en een gezamenlijk beleid. Deze middelgrote school biedt leerlingen in de eerste graad de keuze tussen basisopties in de A-stroom die aansluiten bij haar onderwijsaanbod in de bovenbouw. In de tweede en de derde graad zijn er studierichtingen in het aso. In het tso kunnen leerlingen de studierichtingen Sociale en technische wetenschappen en Lichamelijke opvoeding en sport volgen. De school rekruteert leerlingen uit de ruime omgeving. Er is een lichte toename van het leerlingenaantal.

De school kan goede resultaten voorleggen. Dit geldt zowel voor het welbevinden van haar leerlingen, voor de attestering als voor de prestaties van de afgestudeerden in het hoger onderwijs. De doorlichting toont bovendien aan dat het onderwijs in de meeste onderzochte vakken aan de kwaliteitsnormen van de eindtermen en leerplannen beantwoordt. De realisatie van de specifieke eindtermen i.v.m. de onderzoekscompetentie in de pool Moderne talen in de derde graad aso is op dat vlak een voorbeeld van goede praktijk.

Deze positieve vaststellingen hebben te maken met een aantal kenmerken van de schoolwerking. Er zijn heel wat aspecten waarin de school goed is. Toch formuleert het doorlichtingsteam in haar verslag eveneens enkele aandachtspunten.

Om haar werking aan te sturen stelt de school duidelijke doelen voorop, onder meer in haar concreet uitgewerkt pedagogisch project. Ze zorgt voor een breed draagvlak en voor de gepaste strategieën en organisatie en slaagt er daarom goed in haar vooropgezette doelen te realiseren. Zo vindt de school een brede en harmonische vorming belangrijk. Ze brengt dit onder meer in de praktijk via een sterke vakoverschrijdende projectwerking.

Het Instituut Sint-Vincentius slaagt erin een open, aangenaam en tegelijk gestructureerd leer- en leefklimaat te creëren. De open schoolcultuur stimuleert ook de leraren tot engagement en inzet. Dit start al bij de kwaliteitsvolle aanvangsbegeleiding waarin nieuwe leraren stapsgewijs geïntegreerd worden in de verschillende onderdelen van de schoolwerking. Tijdens de doorlichting werd evenwel vastgesteld dat er in de vakgebonden aanvangsbegeleiding kwaliteitsverschillen zijn.

De school beoogt om elke leerling maximale ontwikkelingskansen te bieden en heeft daarom een breed en kwaliteitsvol zorgbeleid ontwikkeld. De school zorgt ervoor dat het begeleidingsaanbod nauw aansluit bij elke concrete zorg- of begeleidingsvraag. De leerbegeleiding is structureel sterk verankerd in de school, wordt gedragen door veel leraren en ondersteund door een hoge mate van professionalisering. Een kader dringt zich op om de registratie van begeleidingsinitiatieven gebruiksvriendelijker, overzichtelijker en transparanter te maken.

Het talenbeleid is op schoolniveau sterk uitgewerkt. Er is een visietekst en een actieplan met doelstellingen. De uitvoering van de actiepunten en afspraken in de vakken vergt nog een extra inspanning.

Om de kwaliteit van het vakkenonderwijs te realiseren, zorgt de school onder meer voor een volgens de leerplannormen voldoende didactische uitrusting. De inrichting van de leslokalen is voor sommige vakken evenwel vrij sober. Voor het specifieke gedeelte van de studierichting Sociale en technische wetenschappen is de uitrusting uitstekend. Het gebruik van een digitaal leerplatform als didactisch instrument is in de school zeer beperkt.

Het Instituut Sint-Vincentius besteedt ruime aandacht aan kwaliteitszorg. Zo voerde de school een breed opgevatte zelfevaluatie uit. De resultaten werden vertaald in een aantal prioritaire acties. Ook wat het welzijns- en veiligheidsbeleid betreft, heeft de school aandacht voor een kwaliteitsvolle werking. Hierover wordt gerapporteerd in een afzonderlijk verslag.

De school zorgt in mindere mate voor de kwaliteitszorg van de leerlingenevaluatie. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen is in een aantal vakken voor verbetering vatbaar. De school heeft de intentie om van leerlingenevaluatie haar volgend prioritair actiepoint te maken.

De doorlichting reikt ook werkpunten aan die de school moet verbeteren. De leerplanrealisatie voldoet niet voor wetenschappelijk werk in de eerste graad basisoptie Moderne wetenschappen en voor opvoedkunde in de derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen. Zowel het onderwijsaanbod als de leerlingenevaluatie zijn voor deze vakken onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. In de school is een blijvende beleidsmatige aansturing, ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie noodzakelijk. De doorlichting stelt ook vast dat, als gevolg van het deliberatiebeleid van de school, in een aantal gevallen de uitgestelde beslissing niet conform de regelgeving is toegekend.

Het doorlichtingsteam heeft voldoende aanwijzingen dat de school op een doelgerichte wijze te werk gaat, haar werking organisatorisch stevig onderbouwt, nagaat in welke mate ze de beoogde doelen bereikt en voldoende bijstuurt en zich verder ontwikkelt. Kortom, de school beschikt over voldoende beleidskracht om de vastgestelde tekorten zelfstandig weg te werken zonder opvolging door de onderwijsinspectie. Om deze reden beslist het doorlichtingsteam een gunstig advies toe te kennen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 1 Latijn	Frans, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, techniek, wiskunde	socio-economische initiatie, wetenschappelijk werk
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans, techniek	
Graad 2 ASO Economie	fysica	economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	fysica	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	fysica	
Graad 2 ASO Latijn	fysica	
Graad 2 ASO Wetenschappen	fysica	fysica
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 *Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?*

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 **Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en aso derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen en Economie-wiskunde (leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/050)**

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod Zowel in de tweede als in de derde graad is de leerplanrealisatie gestoeld op kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept. De taakgerichtheid scoort goed, waarbij vooral in de derde graad aan de leerlingen hoge eisen qua werkinzet en zelfwerkzaamheid worden gesteld.

In beide graden is het lesmateriaal inhoudsrelevant. De theorievorming wordt op een voldoende wijze veractualiseerd. De algemene ontwikkeling en de sociabiliteit worden als algemene doelstellingen verdienstelijk ingevuld. De leerlingen worden eveneens bewust gemaakt dat socio-maatschappelijke vraagstukken een ethische dimensie bezitten. Daarnaast worden er verdienstelijke initiatieven genomen om door middel van creatieve invalshoeken de leerstof boeiend te maken. Deze curriculumverruiming geschiedt onder meer via de gastsprekers, de bedrijfsspelen, het opstellen van mindmaps en de didactische bedrijfsbezoeken.

De leerplanrealisering binnen het geheel van de thema's vergt een geleidelijk onderwijsleerproces met accentverschillen tussen beide graden. De grote uitdaging in de tweede graad vertaalt zich in het door de leerlingen laten duiden en verklaren van de onderlinge verwevenheid in het economische raderwerk. Ze worden vertrouwd gemaakt met de basisprincipes en de concepten die nodig zijn om het economisch denken mogelijk te maken. De leerlingen van de derde graad zijn reeds verder gevorderd om de (inter)relaties in de complexe economische werkelijkheid te onderkennen en toe te lichten. Ze analyseren op een voldoende wijze de theoretische referentiekaders en economische wetmatigheden.

In beide graden worden de leerlingen uitgedaagd door een krachtige leeromgeving via opdrachten en probleemstellingen al dan niet gekoppeld aan de toepassing van activerende werkvormen. Aansluitend worden de grafische analyses en interpretaties voldoende ingeoefend.

Binnen het geheel van de leerplannen wordt de leerstof bedrijfswetenschappen conform de leerplandoelstellingen behandeld. Via een toepassingsgerichte aanpak slaagt men erin om de leerlingen van de tweede graad inzicht bij te brengen in de eenvoudige kostenverkenning en in de ratioberekening met als sluitstuk het boekhoudkundige luik. Voorts wordt voldoende aandacht besteed aan het ondernemingsplan, het ondernemersbudget en het vaststellen van het kritische punt. In de derde graad wordt deze lijn doorgetrokken. De financiële organisatie van de ondernemingen, de onderliggende bedrijfseconomische context en de investeringsanalyse komen behoorlijk aan bod.

Bij de realisering van de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie krijgt het actief en onderzoekend leren gestalte. Er kan aangetoond worden met welke taken en opdrachten men deze specifieke eindtermen realiseert. De leerlingen van beide graden zijn in staat om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren. De recentelijk gehanteerde leerlijn doorheen de leerjaren maakt hen vertrouwd met de opeenvolgende stappen in het onderzoekstraject en opent perspectieven om de aanpak te verfijnen. De uitdaging blijft om de leerlingen stapsgewijs en eigenhandig de onderzoeksvragen te laten formuleren.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkander verbonden. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar en het vaklokaal straalt een economische sfeer uit. De informaticaklassen worden regelmatig bezocht. Zodoende komt het ICT-onderwijs behoorlijk aan bod. De ICT-geletterdheid van de leerlingen staat trouwens op peil en door de vele oefeningen zijn ze goed vertrouwd met rekenbladen.

Evaluatiepraktijk De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter van de evaluatie wordt gegarandeerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De examenvragen liggen in het verlengde van de toetsen en taken. De examens zijn verzorgd opgesteld en de vraagstelling is evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof. In relatie tot de leerplandoelstellingen is de vraagstelling inhoudsrelevant. De evaluatie overstijgt het louter kennisgerichte en is gevarieerd qua vraagtype. Het actualiteitsprincipe en gevallenstudies worden toegepast om de theoretische inzichten te bevragen. De puntenverdeling is duidelijk en er wordt zorgvuldig gecorrigeerd. In het eindjaar worden de onderzoeksrapporten zeer accuraat verbeterd op basis van heldere beoordelingscriteria. De examens op computer in het eerste leerjaar van de tweede graad worden nog niet doorgetrokken naar de andere leerjaren.

Leerbegeleiding Tijdens het lesgeven is er een reële pedagogische taakbekkernis. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen. Daarnaast worden de leerlingen adequaat begeleid bij de uitvoering van de onderzoekopdrachten. De richtlijnen en afspraken zijn duidelijk vastgelegd en helder gepresenteerd. Er zijn tevens tussentijdse bijsturingsmomenten gepland.

Deskundigheidsbevordering Er is een samenhangende vakgroepwerking. Men overlegt eveneens veel informeel met uitwisseling van lesmateriaal. Men houdt zich goed op de hoogte van de ontwikkelingen in het vakgebied, ook via betekenisvolle nascholing. Een tweetal uitdagingen dienen zich aan. Het verder verfijnen van de leerlijnen in verband met de onderzoekscompetentie en het overleg over de inhoudelijke kwaliteitsaspecten bij de leerlingenevaluatie (zie de leerplannen).

3.1.1.2 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2011/7841/038)

Voldoet niet

Het aanbod en de evaluatie voor opvoedkunde zijn onvoldoende volledig en evenwichtig en te weinig afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod Mede als gevolg van een teambeslissing om de doelen in verband met het pedagogisch handelen in het tweede in plaats van in het eerste leerjaar te behandelen, is het onderwijsaanbod voor opvoedkunde in de derde graad onvoldoende volledig en evenwichtig. In het eerste leerjaar komen alleen de doelen in verband met het inleidend thema en de ontwikkelingspsychologie aan bod. De verschillende ontwikkelingsfasen worden al te langdurig en gedetailleerd behandeld. Dit gaat ten koste van de realisatie van de andere doelen die allemaal in het tweede leerjaar worden gepland. In alle thema's (pedagogisch handelen, gedrag en leren, mens en samenleving, eigen mogelijkheden na de studierichting Sociale en technische wetenschappen) komen dan ook een heel aantal doelen niet of zeer oppervlakkig aan bod.

De leerlingen maken in het eerste leerjaar een aantal verwervings- of verwerkingsopdrachten. Dit is veel minder het geval in het tweede leerjaar waar te weinig wordt gewerkt op het toepassingsniveau: leerlingen krijgen te weinig kansen om actief met de leerstof aan de slag te gaan. Er is een beperkt aantal taken maar de benadering is in onvoldoende mate gericht op de handelingswerkwoorden van de leerplandoelen (onderzoeken, observeren, toetsen, beoordelen). Bovendien worden kansen gemist om aan de hand van de werkvorm 'integrale opdrachten' meer diepgang in het curriculum van opvoedkunde te realiseren.

Het onderwijsaanbod voor huishoudkunde voldoet. Alle leerplandoelen komen aan bod maar het beheersingsniveau is ongelijk over de doelen verdeeld. Omdat het aantal deelopdrachten voor huishoudkunde binnen de 'integrale opdrachten' beperkt is, worden sommige doelen of onderdelen ervan te weinig diepgaand aangereikt en ingeoefend. Dit is onder meer het geval voor het wetenschappelijk argumenteren van een keuze voor een bepaalde samenstelling van een gerecht/maaltijd/dagvoeding. Ook is de variatie in doelgroepen, contexten en criteria om keuzes te verantwoorden en recepten aan te passen vrij beperkt.

Het aanbod voor expressie is kwaliteitsvol. Het is opgebouwd vanuit deelopdrachten binnen de 'integrale opdrachten' en sluit goed aan bij de leerplandoelen. Via boeiende en uitdagende opdrachten komen, al dan niet geïntegreerd, zowel impressie en expressie, het uitwerken van activiteiten als het presenteren aan bod. De leerlingen maken toepassingen binnen levensechte en relevante contexten. Ook worden begrippen, concepten en technieken voldoende onderbouwd zodat de leerlingen inzichtelijk aan de slag gaan. De verschillende expressievormen (beeld, beweging, klank en woord) komen op een evenwichtige en veelal geïntegreerde wijze aan bod.

Onderwijsorganisatie De samenstelling van kleinere groepen voor de 'integrale opdrachten' en het groeperen van lesuren bevorderen het bereiken van de leerplandoelen voor expressie en huishoudkunde. Voor huishoudkunde is het organiseren van een afzonderlijk uur een belemmerende factor voor het geïntegreerd werken. Het niet groeperen van lesuren voor opvoedkunde bemoeilijkt het gebruik van interactieve en actieve werkvormen die nodig zijn voor het door het leerplan beoogde toepassingsniveau.

Evaluatiepraktijk De hiaten in het aanbod van het vak opvoedkunde zijn weerspiegeld in de evaluatie ervan. Er wordt bovendien niet op een evenwichtige wijze gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. Hierdoor is de evaluatie onvoldoende uitdagend. De nadruk ligt te sterk op kennisreproductie. Wanneer inzicht wordt bevraagd, gaat dit te dikwijls over losse gehelen en zelden over verbanden en samenhang. In de toetsen zijn er zeer weinig toepassingsopdrachten. In de meeste gevallen zijn deze beperkt tot het geven van eigen voorbeelden. Voor parallelklassen wordt een gelijkgerichte benadering nagestreefd aan de hand van gezamenlijk opgestelde examens. Deze examens zijn evenwel niet voldoende representatief voor de toetsen die eraan voorafgaan. Er zijn in de schriftelijke en mondelinge examens immers wel enkele toepassingsgerichte opdrachten maar met dit type vraagstelling zijn de leerlingen voordien niet geconfronteerd. De leerlingen worden ook geëvalueerd aan de hand van taken en opdrachten. Hier komt het toepassingsniveau wel aan bod maar vooral in het tweede leerjaar is het geheel van de opdrachten in onvoldoende mate op de leerplandoelen afgestemd.

De evaluatie van de leerplandoelen voor expressie en huishoudkunde gebeurt aan de hand van de evaluatie van de deelopdrachten binnen de 'integrale opdrachten'. Per deelopdracht is er zelfevaluatie door de leerling en evaluatie van en feedback door de leraar. Hierbij worden de competenties en deelcompetenties van de studierichting als criteria gehanteerd in een vijfpuntenschaal die wordt aangevuld met leerondersteunende schriftelijke commentaar. Bij presentaties beoordelen leerlingen ook elkaar. De evaluatie handelt over de leerplandoelen voor expressie en huishoudkunde, voor zover deze overlappen met de competenties en deelcompetenties van de studierichting. Hoewel dit een doordacht evaluatiesysteem is, zijn er hiaten voor de leerplandoelen omdat het systeem niet op deze doelen is gebaseerd. Voor leerlingen en ouders is er daarom onvoldoende transparante informatie over het bereiken van de leerplandoelen voor expressie en voor huishoudkunde.

De GIP (geïntegreerde proef) bestaat uit zinvolle en gevarieerde

opdrachten vanuit een 'mensgerichte' en een 'productgerichte' invalshoek. Door de keuzevrijheid voor de leerlingen om het mensgerichte deel natuurwetenschappelijk of maatschappelijk te benaderen, zijn niet altijd alle componenten van het specifiek gedeelte van de studierichting geïntegreerd. Er zijn criteria voor de proces-, de product- en de mondelinge evaluatie. Deze criteria zijn niet steeds geoperationaliseerd in concreet en waarneembaar gedrag met aanduiding van een beheersingsniveau.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding voor het vak opvoedkunde vertoont enkele sterke punten maar kan nog explicieter leerbevorderend worden opgevat. Zo is het cursusmateriaal niet altijd voldoende gestructureerd. Het wordt af en toe aangevuld met actuele informatie en bronnen. Het leren wordt verder ondersteund door een vrij beperkt aantal verwervings- en verwerkingsopdrachten, door het toepassen van enkele activerende werkvormen en door het gebruik van een begrippenlijst. Via studietips is er aandacht voor vakgebonden leerstrategieën. Deze tips worden echter alleen mondeling meegedeeld. De eindtermen voor leren leren worden daarbij niet als referentiekader gehanteerd. De voorbereiding op de examens is beperkt. De leerlingen worden van nabij opgevolgd, onder meer via frequente toetsen en taken, maar dit wordt slechts beperkt aangewend om de reflectie op het eigen leren te bevorderen.

Voor expressie en huishoudkunde worden de leerlingen goed opgevolgd binnen de 'integrale opdrachten'. Dit gebeurt onder meer door frequente en doelgerichte feedback op de wijze waarop en de mate waarin ze de deelopdrachten voor deze vakken tot een goed einde brengen. Bovendien leren de leerlingen zelfstandig en in groep werken. De evaluatiecriteria en verwachtingen bij de deelopdrachten zijn duidelijk. Enkele excursies zorgen voor een levensechte en contextrijke ondersteuning van het leerproces. Bij het uitwerken van de GIP worden leerlingen goed ondersteund aan de hand van een duidelijke handleiding, een degelijke voorbereiding, voldoende tussentijdse feedback en taalkundige ondersteuning vanuit het vak Nederlands.

Leerlingen kunnen indien nodig op vakgebonden remediëring rekenen maar de aanpak is niet gesitueerd binnen een schoolbreed kader. De extra begeleiding gebeurt informeel en ad hoc en wordt niet gecommuniceerd of geregistreerd.

Uitrusting De leermiddelen en de infrastructuur ondersteunen de leerplanrealisatie, behalve in situaties waarbij lessen in gewone lokalen worden gegeven. De uitstekend uitgeruste faciliteiten voor de 'integrale opdrachten' waarbij alle benodigde ruimtes vlak bij elkaar zijn ondergebracht, zijn een voorbeeld van goede praktijk. Het gebruik van ICT in het leerproces verschilt van leraar tot leraar. De leraren ervaren het leerplatform van de school als onvoldoende ondersteunend.

Deskundigheidsbevordering De betrokkenheid van het team op de opleiding is sterk. Voor het geheel van de doorgelichte vakken wordt de kwaliteit van de leerplanrealisatie nog te weinig vanuit een teamgerichte benadering geborgd. Voor het vak opvoedkunde kunnen meer diepgaande samenwerking en gerichte deskundigheidsbevordering het aanbod, de evaluatie en de leerbegeleiding beter in overeenstemming brengen met wat het leerplan vooropstelt.

3.1.1.3 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelstellingen voldoet globaal. De evaluatie van de kenniscomponent is voldoende representatief en de vakgroep werkt aan een meer representatieve evaluatie van de leerplandoelen voor de receptieve en productieve vaardigheden. De leerlingenresultaten variëren van voldoende tot goed. Leerlingen kunnen rekenen op ondersteuning bij het leren. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod Woordenschat en grammatica worden onderwezen in communicatieve, relevante contexten. Leerlingen worden hierbij aangezet tot het reflecteren over de taal. Bij het zelfstandig maken van de herhalingsoefeningen leren leerlingen werken met de woordenlijsten van het leerboek en, in het tweede leerjaar, met een grammatica.

De vijf taalvaardigheden (lezen, luisteren, gespreks- en spreekvaardigheid en schrijven) worden doorgaans voldoende geoefend. Hierbij vormt het leerboek nog sterk het uitgangspunt van de onderwezen leerinhouden. Als gevolg hiervan vertoont het aanbod aan doelen nog een aantal hiaten.

Voor de receptieve vaardigheden is er doorgaans te weinig variatie in tekstsoorten. Het is evenwel positief dat leerlingen verhaaltjes lezen in een aantal klasgroepen van het tweede leerjaar. De luistervaardigheidstraining wordt ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen.

Leerlingen oefenen de gespreksvaardigheid frequent. Voor de spreekvaardigheid komen echter leraarafhankelijk volgende eindtermen veeleer weinig aan bod: ET 15, 16, 17, 20, 21. De schrijfvaardigheid wordt vooral geoefend door invuloefeningen voor het leren van grammatica en vocabularium. De specifieke taaltaken uit de leerplandoelen komen in de meeste klasgroepen te beperkt aan bod. Leerlingen krijgen niet genoeg kansen om te oefenen tijdens het schooljaar. Hierdoor is er geen leerproces mogelijk waarbij leerlingen op basis van gerichte feedback een foutenanalyse maken en inzicht verwerven in de geschreven taal. Leraren hebben hier nog onvoldoende rekening gehouden met de in 2010 gewijzigde leerplannen. Dit schooljaar is hierin een evolutie merkbaar n.a.v. de reflectie van de vakgroep over de geïntegreerde taaltaken.

Leerstrategieën voor de vijf vaardigheden worden beperkt onderwezen en blijven veeleer impliciet.

De cultuur en actualiteit worden in de klas gebracht via het leerboek en de dvd bij het leerboek en het bekijken van Franse films. Voorts nemen de leerlingen deel aan een uitwisselingsproject met Franstalige leerlingen. Dit stimuleert hun motivatie voor het vak.

Evaluatiepraktijk Op basis van de gegevens van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat de leerlingenresultaten voldoende tot goed zijn.

De evaluatie van de kennis wordt grondig aangepakt. Leerlingen worden frequent overhoord en de evaluatie geeft aanleiding tot het reflecteren over de taal en het leren uit fouten. De evaluatie van de vaardigheden laat toe om het bereik van de doelen voor luister-, lees-, gespreks- en schrijfvaardigheid in te schatten. Voor de receptieve vaardigheden is de toetsing evenwel eenzijdig gericht op informatieve en narratieve teksten. De evaluatie is onvoldoende representatief voor de leerplandoelen voor spreek- en schrijfvaardigheid in de meeste klasgroepen.

De attitudinale doelen gerelateerd aan de taalvaardigheden worden niet beoordeeld/besproken.

De vraagstelling laat toe om valide te evalueren. De evaluatie is voldoende transparant. Leraarafhankelijk treft men scorewijzers aan met criteria voor het beoordelen van spreek- en gespreksvaardigheid. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie en ook het formatief karakter ervan.

De vakgroep streeft naar gelijkgerichtheid en kwaliteit door samen de examenvragen op te stellen. De beoordeling van het dagelijks werk vertoont te veel verscheidenheid.

Vorig schooljaar was het rapportcijfer voor dagelijks werk enkel gebaseerd op de kennistoetsen. Bij examens ging de helft van de punten naar kennis. Hierdoor kwam het accent te liggen op de kenniscomponent. Dit strookt niet met het leerplan dat de nadruk legt op de taalvaardigheden. Voorts werkte het ook in de hand dat leerlingen en ouders bij rapporten dagelijks werk geen representatief beeld hadden van het beheersingsniveau van de leerlingen voor de taalvaardigheden. De vakgroep is zich bewust van deze problematiek en is dit schooljaar de weg ingeslagen van een meer evenwichtige evaluatie en rapportering.

Rapporteringspraktijk Leerlingen en ouders krijgen zeer frequent informatie over de prestaties van de leerlingen. Leraarafhankelijk volgt men de richtlijnen van de school op m.b.t. het geven van commentaar bij de cijfers op de rapporten. De commentaren zijn nog niet altijd relevant qua informatiewaarde met het oog op remediëring. Initiatieven tot remediëring worden geregistreerd voor de leerlingen die in het Open studiehuis remediëring krijgen, maar niet voor de leerlingen die door de vakleraren worden geremedieerd.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen globaal. Elk lokaal is uitgerust met projectiemogelijkheden en een internetverbinding. ICT wordt nog weinig gebruikt om de lessen visueel te ondersteunen, voor remediëring en om via beelden de cultuur in de klas te brengen. De lokalen vertonen weinig decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur.

Leerlingen kunnen terecht in de bibliotheek om met computers te werken. De woordenboeken bevinden zich in het gebouw C. In het gebouw A, waar de meeste klassen van de eerste graad gehuisvest zijn, zijn er geen woordenboeken. Hierdoor leren leerlingen er niet mee werken.

Leerbegeleiding Leerlingen kunnen rekenen op ondersteuning bij het leren. Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. De meeste lessen zijn interactief hoewel nog vaak leraargestuurd.

De leerbegeleiding is zowel preventief (leerstofoverzichten, extra overzichtschema's, studietips, agenda als planningsdocument, mnemotechnische strategieën) als remediaal (studiehuis, extra oefeningen, ...). Voor leerlingen met leerstoornissen is er aandacht voor differentiatie bij de evaluatie. Notities van leerlingen zijn meestal correct en verzorgd. Het effect van de remediëring wordt globaal opgevolgd bij klassenraden. Er is enige aandacht voor het begeleid zelfstandig werken. Leerlingen worden evenwel weinig uitgedaagd om zichzelf te evalueren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep maakt een aantal afspraken over de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Er zijn nog groeikansen om de vakwerking aan te wenden als hefboom voor kwaliteitsverbetering o.a. i.v.m. de leerplangerichtheid van het onderwijsaanbod en de evaluatie en de horizontale en verticale samenhang van het aanbod. De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling door nascholingen te volgen en de nieuwe inzichten te multipliceren. De hulp van de pedagogische begeleiding wordt occasioneel ingeroepen bijv. in het kader van de aandacht voor activerende werkvormen dit schooljaar.

3.1.1.4 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/005, D/2006/0279/041)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelen voldoet en de evaluatie is valide. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk. Dit betekent dat de meeste leerlingen de leerplandoelen hebben bereikt. De leerlingen kunnen rekenen op een professionele leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De leerplandoelen voor de basisvorming Frans worden voldoende bereikt. Kennis wordt aangeboden en ingeoefend in communicatieve contexten. De moeilijkheidsgraad van de luister- en leesteksten en het verwerkingsniveau van de opdrachten sluiten aan bij de vereisten van het leerplan. De luistervaardigheidstraining wordt ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen. Leerlingen verwerken zelfstandig heel wat artistiek-literaire teksten (romans, stripverhalen), waarover ze toetsen en verwerkingsopdrachten maken. Tekstsoorten worden beperkt gevarieerd. Leerlingen komen vooral in aanraking met informatieve en artistiek-literaire teksten en minder met prescriptieve en argumentatieve teksten. Luister- en leesstrategieën zitten doorgaans verwerkt in de vraagstelling van het leerboek.

De leerlingen oefenen de meeste taaltaken vervat in de doelen voor spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid. Hierbij wenden ze leer- en communicatiestrategieën aan. Genreconventies en tekstopbouw worden voor een aantal tekstsoorten geanalyseerd, maar ze dienen nog te weinig als criteria voor de producties van leerlingen, waardoor er minder gericht kan worden geredigeerd. Leerlingen maken niet altijd een tweede versie van de schrijftaken. Hierbij worden kansen tot leren gemist. Het talig niveau van de producties voldoet.

De leerplanrealisatie voor de basisvorming Engels voldoet globaal. De taaltaken voor luister- en leesvaardigheid worden behandeld op het verwerkingsniveau vereist door de leerplannen. De leerlingen verwerken voldoende huislectuur. Prescriptieve en argumentatieve teksten komen minder aan bod.

De schrijfvaardigheidstraining vertoonde vorig schooljaar te veel hiaten (ET 32, 33, 34, 35). Leerlingen kregen te weinig kansen om te oefenen. Dit schooljaar is het aanbod meer leerplangericht. Leerlingen krijgen veel kansen tot spreken. Het aanbod aan doelen voor spreek- en gespreksvaardigheid vertoont echter een aantal lacunes.

Het expliciet onderwijzen van leerstrategieën voor de vijf vaardigheden blijft beperkt. Men schenkt ook nog te weinig aandacht aan tekstopbouw en genreconventies. De communicatie in de lessen verloopt volledig in het Engels en leerlingen kunnen zich vrij vlot uitdrukken.

De actualiteitswaarde van de lessen Frans en Engels is hoog en leerlingen werken rond boeiende thema's die aansluiten bij hun interesses en leefwereld. Leerlingen leren kritisch zijn en een aantal vakoverschrijdende eindtermen komen aan bod. De (inter)culturele component van het leerplan krijgt aandacht. Het gebruik van films, liedjes en internetsites draagt hiertoe bij. Leerlingen lezen teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige/Engelstalige cultuur en leefwereld. De vakgroepen leveren ernstige inspanningen om de leerlingen de taal te laten beleven o.a. door reizen naar Frankrijk en Engeland en door de deelname aan olympiaden en aan Europaklassen.

De specifieke eindtermen worden voldoende bereikt. Een meer evenwichtige benadering van het aanbod op basis van duidelijke afspraken over de taalvakken heen is evenwel aan de orde. Het specifieke gedeelte wordt gerealiseerd door de leerlingen nog meer te laten oefenen met de taalvaardigheden (verbreding van de basisvorming) op basis van uitdagende en vaak creatieve verwerkingsopdrachten.

Een aantal specifieke eindtermen werden gedeeltelijk didactisch geoperationaliseerd om de door de leerplannen bedoelde verdieping te realiseren. Voor beide talen is er veel aandacht voor het domein 'Taal en cultuur' (SET 4 tot 9). Het domein 'Taal als systeem' komt voldoende aan bod (SET 10 tot 15). Het domein 'Taal en communicatie' (SET 1 tot 3) is het zwakke broertje in de onderwijspraktijk. Oorzaak hiervan is de moeilijkheid die de leraren ervaren om de eindtermen uit dit domein te interpreteren en te vertalen naar concrete opdrachten. In het algemeen vormt het een uitdaging voor de vakgroepen om voldoende vanuit (beperkte) theoretische referentiekaders eigen aan het wetenschapsdomein van de talen te werken.

Leerlingen oefenen de onderzoekscompetentie via een kwaliteitsvolle onderzoeksopdracht voor Frans of Engels (naar keuze) in het tweede leerjaar van de derde graad. Zij werken hierbij ook aan een aantal doelstellingen binnen het domein 'Taal en cultuur' of 'Taal als systeem'. Het leerproces wordt ondersteund door een overzichtelijke studiewijzer, waarin de verschillende stappen van het onderzoek opgenomen zijn volgens het

OVUR-schema. Leerlingen leren een onderzoeksvraag stellen en een methodiek vastleggen. Bronnenstudie, enquêtes en corpusanalyse vormen de basis van de onderzoeksmethodiek. Leerlingen presenteren de onderzoeksresultaten schriftelijk en mondeling en evalueren het leerproces ook zelf. Via een logboek leren ze plannen. Er is voorts ook aandacht voor het samenwerkend leren. Verbetermogelijkheden situeren zich in het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten en het gericht werken vanuit wetenschappelijke referentiekaders voor taal en literatuur. Het talige niveau van de werkjes is goed. De inhoudelijk diepgang kan beter. Het 'seminarie onderzoekscompetentie' in het eerste leerjaar van de derde graad werkt ondersteunend voor het verwerven van de beoogde vaardigheden.

Evaluatiepraktijk Op basis van de gegevens van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat de leerlingenresultaten behoorlijk tot goed zijn. Leraren quoteren vrij streng voor Frans.

Voor Frans is de evaluatie van de doelen van de basisvorming in het algemeen representatief. Enkel de evaluatie van de spreek- en gespreksvaardigheid vertoont enkele lacunes (ET 21 en 24). Voor Engels is de evaluatie van de luister- en de leesvaardigheid representatief voor de leerplandoelen van de basisvorming. De beoordeling van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid was echter vorig schooljaar niet voldoende representatief voor de leerplandoelen. Dit schooljaar is hierin een positieve evolutie merkbaar naar een meer frequente en leerplangerichte evaluatie. Functionele kennis wordt doorgaans bevraagd in relevante communicatieve contexten. Men evolueert hierbij naar het gebruik van geïntegreerde taaltaken. De vraagstelling is in het algemeen valide. Het reproductief bevragen van de inhoud van geziene teksten vormt hierop een uitzondering.

De evaluatie van de specifieke eindtermen is nog niet voldoende representatief. De specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie (SET 16, 17, 18) worden kwaliteitsvol geëvalueerd. Hierbij is er zowel aandacht voor het proces als voor het product. Een beperkt aantal specifieke eindtermen uit de domeinen 'Taal en communicatie', 'Taal en cultuur' en 'Taal als systeem' worden toepassingsgericht geëvalueerd (bijv. SET 10). De andere worden echter niet geëvalueerd of reproductief bevraagd.

De vakattitudes worden niet beoordeeld of besproken. Twee maal per jaar worden de gedragsattitudes geëvalueerd.

De leerlingen weten doorgaans wat van hen wordt verwacht. Voor grotere opdrachten krijgen ze studiewijzers met evaluatiecriteria en een puntenverdeling. Ook de examens zijn voorzien van een puntenverdeling. Voor de toetsen en taken voor dagelijks werk is de scoring minder transparant. Voor de beoordeling van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid worden leraarafhankelijk scorewijzers met duidelijke criteria gebruikt.

De vakgroepen waken erover dat de beoordeling van de verschillende leerplancomponenten zowel bij het dagelijks werk als bij de examens aan bod komt. Men is op zoek naar een efficiënte methode voor het verrekenen van de resultaten in de rapporten dagelijks werk en in de semesterrapporten. Er zijn nog geen afspraken over het aandeel van de onderzoeksopdrachten in de totale beoordeling voor het vak

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, geluidsinstallatie en computer met internetaansluiting. Er zijn voldoende woordenboeken aanwezig. De schoolbibliotheek beschikt over didactisch materiaal voor de vakgroepen, didactische tijdschriften en een collectie romans die leerlingen mogen uitlenen. De lokalen zijn doorgaans beperkt aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De meeste leraren integreren de mogelijkheden van ICT in hun onderwijspraktijk.

Leerbegeleiding Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. Leerlingen worden aangemoedigd tot participatie en interactie. De lessen verlopen afwisselend via onderwijsleergesprekken en pair- of groepswork, waarbij leerlingen met elkaar communiceren en zo de taal intensief oefenen.

Er is aandacht voor preventieve leerbegeleiding. De meeste lessen worden visueel ondersteund. Leerlingen moeten een reeks persoonlijke verwerkingsopdrachten maken en leerstofonderdelen zelfstandig herhalen. Hierbij leren ze plannen en leerstrategieën inzetten. Er wordt gereflecteerd over het leerproces via vormen van zelfevaluatie en peerevaluatie.

Dankzij regelmatige toetsing kan men kort op de bal spelen. Leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties en moeten de fouten verbeteren. Leerlingen die moeilijkheden ervaren kunnen terecht bij hun leraar voor extra uitleg en remediëringsoefeningen. Leraren werken indien nodig met geïndividualiseerde remediëringscontracten. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd bij klassenraden. Voor leerlingen met leerstoornissen worden stimulerende, compenserende, relativerende en dispenserende maatregelen (sticordi) toegepast.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking dient als hefboom voor de kwaliteit van het onderwijs. De vakgroepen maken heel wat formele en informele afspraken over inhoudelijke en organisatorische aspecten van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Er is aandacht voor de horizontale en verticale samenhang van het curriculum en van de evaluatie. De meeste leraren volgen vakgerichte nascholingen, waarvan de nieuwe inzichten worden gemultipliceerd.

3.1.1.5 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn, Wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/055, D/2006/0279/056)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. Bij het aanbod en de evaluatiepraktijk is er nipt voldoende aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Voor fysica in de studierichting Wetenschappen worden de meeste vakgebonden leerplandoelstellingen voldoende diepgaand aangeboden. Voor fysica in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen en Latijn is het aanbod minder volledig. In het tweede leerjaar van de tweede graad wordt een aantal thema's te weinig aangeboden: warmte en energie én faseovergangen. Tijdens de lessen is er voldoende aandacht voor demonstratieproeven en toepassingen. Ook het inoefenen van vraagstukken en inzichtvragen voldoet. De aandacht voor de algemene doelstellingen wetenschappen, in het bijzonder onderzoekend leren, is beperkt. Het verplicht aantal leerlingenpractica in de meeste studierichtingen voldoet nipt. De verschillende stappen van een onderzoeksopdracht komen in de leerlingenpractica weinig aan bod. De aandacht voor de experimentele aanpak door de leerlingen en de wetenschappelijke vaardigheden is gering. De integratie van ICT bij experimentele opdrachten of waarnemingsopdrachten is gering.

Uitrusting De lessen worden gegeven in wetenschapslokalen met een basisuitrusting, internet- aansluiting en mogelijkheid tot projectie. Er is voldoende didactisch materiaal aanwezig voor demonstratieproeven en leerlingenpractica. Het gebruik van ICT beperkt zich veeleer tot projectie van illustraties tijdens de lessen. Leerlingen gebruiken in veel mindere mate ICT als leermiddel of als hulpmiddel bij opdrachten in de lessen. Een meetinterface en enkele sensoren zijn aanwezig maar worden door de leraren zelden of nooit gebruikt bij demonstratie- en leerlingenproeven. Het is een groeikans om de expertise bij alle leraren te verspreiden en ook leerlingen meer in contact te brengen met moderne meetapparatuur.

Evaluatiepraktijk De leerlingenresultaten zijn veelal goed, behalve voor de studierichting Wetenschappen in het tweede leerjaar van de tweede graad. Niet alle toetsen en examens zijn verzorgd opgemaakt. De vragen bij de toetsen beperken zich tot reproductievragen en vraagstukken. Bij de examens is de vraagstelling evenwichtiger gericht op kennis, inzicht en toepassing. Er stellen zich nog knelpunten: de vraagstelling sluit soms minder aan bij de leerplandoelstellingen en is vaak onvoldoende contextrijk. De algemene doelstellingen, in het bijzonder de wetenschappelijke vaardigheden (o.m. onderzoeksvraag hanteren, metingen uitvoeren, onderzoeksresultaten weergeven), zijn weinig of niet opgenomen in de evaluatiepraktijk. De vakgroep heeft geen heldere criteria uitgewerkt voor de vakvaardigheden en -attitudes. De beoordeling van de leerlingenproeven wordt zelden meegenomen in het dagelijks werk en/of proefwerk.

Leerbegeleiding De lessen verlopen gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek een veel gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waarnemen.

Het cursusmateriaal is ondersteunend; hoofd- en bijzaken worden duidelijk onderscheiden. Veel leraren bieden extra leerondersteunend materiaal. Positief zijn het aanreiken van studietips, samenvattingen, goede bordschema's en het duidelijk aangeven van de verwachtingen bij toetsen en examens. Tijdens de lessen worden weinig leerlingactiverende werkvormen gebruikt. Het maken van extra oefeningen wordt te vrijblijvend overgelaten aan het initiatief van de leerlingen.

3.1.1.6 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod Binnen de drie contexten consumenten, gezinnen en gemeenschap worden de specifieke leerplandoelstellingen met voldoende diepgang en vrij evenwichtig behandeld. In het teken van de gemeenteraadsverkiezingen werd een verantwoorde leerstofverschuiving doorgevoerd. De leerstofbehandeling bevat de nodige raakvlakken met de leefwereld van de leerlingen om de belangstelling en de intrinsieke motivatie aan te scherpen.

Zowel het groepswerk als de projectwerking komen aan bod. Deelaspecten van het onderzoekend leren worden ingeoeft en toegepast via de 2 projecten. De leerlingen leren omgaan met cijfergegevens en tabellen en conclusies trekken. Het is positief dat de projectbundel over milieu inhoudelijk werd herwerkt.

Er werd vastgesteld dat de samenwerking met het vak wetenschappelijk werk ondermaats is en dat er geen dwarsverbanden worden gelegd vanuit de gemeenschappelijke doelstellingen. Zoals het leerplan voorschrijft dienen deze doelstellingen gerealiseerd te worden in beide vakken.

Er is voldoende oog voor attitudevorming, zoals een eigen mening verwoorden of bereid zijn om in groep samen te werken. Gelet op de leeftijd van de leerlingen verloopt het zich kritisch en objectief opstellen t.a.v. bepaalde maatschappelijke verschijnselen iets moeizamer. Desondanks wordt de sociale finaliteit van het vak voldoende op de voorgrond geplaatst.

Evaluatiepraktijk De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter ervan wordt goed bewaakt via de regelmatige terugkoppeling naar de leerlingen. De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde. De examenvragen zijn inhoudsrelevant, evenwichtig gespreid over de geziene leerstof en uitnodigend geformuleerd. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling. Hierbij is er aandacht voor taalcorrectie. Er is soms een hergebruik van vragen doorheen de schooljaren, wat uiteraard de objectiviteit van de evaluatie op termijn kan hypothekeren. Bij het afnemen van de toetsen bij de vele parallelle klassen in dezelfde week stelt zich de uitdaging van het voldoende variëren van de vraagstelling. Voor het project milieu wordt een zorgvuldig uitgewerkte evaluatiefiche gehanteerd.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. In de klaspraktijk slaagt men erin om leerinhouden en moderne media op gepaste wijze met elkaar te verbinden. De leerlingen kunnen ongetwijfeld nog sterker vertrouwd gemaakt worden met ICT-zoekopdrachten. Zoals het leerplan voorschrijft, is een vlotte toegang tot een klas met beschikbare pc's noodzakelijk om hun ICT-geletterdheid te bevorderen.

Leerbegeleiding Er is een opvoedkundige bekommernis via de individuele ondersteuning tijdens het lesgebeuren en via het scheppen van een positief klasklimaat. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en proefwerken. De reflectie over het proefwerk en de studiemethode kadert in de regelmatige feedback over hun leervorderingen. Hoewel er oog is voor taalzorg blijft het constant bewaken van de correcte spelling van moeilijke woorden en van de zinsopbouw in de werkboeken een aandachtspunt. De projectbundels zijn overzichtelijk en gestructureerd samengesteld.

Deskundigheidsbevordering Er is een samenhangende vakgroepwerking. Daarnaast wordt er veel informeel overlegd. Men houdt zich goed op de hoogte van de socio-economische actualiteit. De uitdaging ligt in een duurzame samenwerking met het vak wetenschappelijk werk. De herwerkte milieubundel zou inspirerend moeten werken voor dit vak. Daarnaast verdient het overleg over de inhoudelijke kwaliteitseisen bij het evalueren aandacht in de gehele vakgroep (zie de leerplannen).

3.1.1.7 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/7841/017)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De evaluatie is valide en evenwichtig. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De school biedt de meeste eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate aan. De vakgroep schrijft vernieuwende projecten uit om het aanbod op de leerplandoelen af te stemmen. De meeste projecten vertrekken vanuit een concrete probleemstelling en sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen. Centraal staan het 'denkend handelen' en het 'doende leren'. Deze keuze draagt alvast bij tot de technische geletterdheid van de leerling. In het eerste jaar zijn de projecten momenteel beter uitgewerkt dan in het tweede. Afhankelijk van de behaalde resultaten en feedback van de leerlingen worden deze echter voortdurend bijgestuurd. Via de projecten komen de verschillende toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, constructie, transport en biochemie) geïntegreerd aan bod. De kerncomponenten (technisch systeem, technisch

proces, hulpmiddelen en keuzen) en de dimensies 'begrijpen', 'hanteren' en 'duiden' zijn herkenbaar opgenomen. Bij de technische realisaties ligt de nadruk zowel op het 'uitvoeren' als op de 'probleemomschrijving' en 'ontwerpen'.

De gekozen techniekprojecten vertonen over de twee leerjaren heen een evolutie van een 'gesloten' maakopdracht tot een ontwerpopdracht waarbij creativiteit een belangrijke rol speelt. Er wordt tot op heden weinig aandacht geschonken aan de horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken. Hierdoor houden de leraren geen rekening met de ondersteunende kennis van deze vakken bij de uitwerking van de techniekprojecten.

De aandacht voor de communicatieve interactie en het Nederlands als instructietaal tussen de leerling en de leraar voldoet. Tijdens de lesactiviteiten schenken de leraren nog onvoldoende aandacht aan het aspect veilig werken. In de projecten is er gericht aandacht voor latere 'beroepen' die met techniek te maken hebben.

Uitrusting De school beschikt over een functioneel technieklokaal. De didactische middelen zijn voldoende afgestemd op de leerplanvereisten. Grote klasgroepen belemmeren soms de vlotte realisatie van het leerplan op een pedagogisch verantwoorde en technisch veilige manier. Voor de invulling van de ICT-integratie beschikken de leraren over minimum één computer per drie leerlingen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is voldoende valide en bestaat zowel uit proces- als productevaluatie. De school opteert voor permanente evaluatie in combinatie met gespreide evaluatie. De meeste toetsvragen zijn duidelijk opgesteld en afgestemd op de leerplandoelen en de eindtermen. De leraren stimuleren zelfevaluatie bij hun leerlingen om zodoende hun leerproces bij te sturen en hun betrokkenheid te verhogen. Door het ontbreken van criteria voor het beoordelen van de vaardigheden en vakattitudes is de evaluatie niet altijd even transparant.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingen worden zo goed mogelijk begeleid en de techniekenprojecten dragen positief bij tot de motivatie van de leerlingen. Activerende werkvormen komen vooral bij de technische realisaties aan bod.

Deskundigheidsbevordering De gezamenlijke planning en de vele informele overlegmomenten zorgen voor een grote gelijkgerichtheid van de leraren. In de vakgroep overleggen de leraren regelmatig over bijsturing van de projecten en over organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het gebruik van activerende werkvormen en de evaluatiepraktijk maken minder deel uit van het overleg. De aanwezige vakkennis wordt echter aangevuld met nascholing en ondersteuning door de begeleidingsdienst.

3.1.1.8 Wetenschappelijk werk in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet. Het aanbod is ondoordacht en de evaluatie staat onvoldoende in relatie tot de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden aangeboden via de contexten 'elektriciteit', 'kracht en druk' en 'zinken-zweven-drijven'. De leerlingen werken rond de gemeenschappelijke doelen (onderzoekend leren, wetenschap en samenleving en attitudes) en de doelstellingen wetenschappelijk werk. Tijdens de lessen staan echter de verschillende stappen in het wetenschappelijk onderzoek en het vaardigheidsgericht werken (gemeenschappelijke doelstellingen 1, 2, 6 en 7) onvoldoende centraal. Er is geen overleg met de vakgroepen techniek en natuurwetenschappen. Hierdoor worden bepaalde leerinhouden en leerlingenproeven ondoordacht herhaaldelijk aangeboden in wetenschappelijk werk en in techniek en/of natuurwetenschappen. Het optimaal gebruik van de onderwijstijd staat hiermee onder druk. Via projecten wordt aandacht besteed aan het slaan van bruggen met het vak socio-economische initiatie (SEI). Dit gebeurt met weinig vakoverschrijdend overleg, waardoor het niet duidelijk is hoe beide vakken samenwerken aan de gemeenschappelijke doelstellingen. Bij de projecten komt de relatie tussen wetenschap en samenleving onvoldoende naar voor (gemeenschappelijke doelstellingen 9 en 10).

Uitrusting De infrastructuur en de beschikbare leermiddelen ondersteunen in voldoende mate de leerplanrealisatie. Het gebruik van ICT beperkt zich veeleer tot de projectie van presentaties en illustraties tijdens de lessen. Leerlingen gebruiken in veel mindere mate ICT als leermiddel of als hulpmiddel bij opdrachten in de lessen.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk legt vooral de nadruk op het leerproduct; het leerproces krijgt onvoldoende aandacht. Bij de evaluatie staan de leerinhouden centraal en niet de leerplandoelstellingen (gemeenschappelijke doelstellingen en de doelstellingen wetenschappelijk werk). Het onderzoekend leren, het vaardigheidsgericht werken en de attitudes worden onvoldoende gevalideerd.

Leerbegeleiding Het cursusmateriaal ondersteunt de leerlingen voldoende bij hun studie. Tijdens de lessen wordt er meer leerboek- dan leerplangericht gewerkt. Leerlingen worden tijdens de leerlingenproeven voldoende ondersteund en begeleid. De grootte van de lesgroepen wordt beperkt gehouden, waardoor een goede begeleiding van het leerproces mogelijk is.

3.1.1.9 Wiskunde in het eerste leerjaar A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2009/7841/003)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor wiskunde is volledig, evenwichtig en voldoende diepgaand. De evaluatie is voldoende valide en transparant.

Onderwijsaanbod De school organiseert vier wekelijkse lestijden wiskunde in het eerste leerjaar met als keuzegedeelte Latijn, vijf uur met als keuzegedeelte sociaal technische vorming en zes uur met als keuzegedeelte wetenschappen. Deze keuze wordt verder doorgetrokken in de basisopties van het tweede leerjaar. Dit betekent dat de leerlingen met de 6-uren optie telkens één wekelijkse lestijd meer hebben om dezelfde leerstof te verwerken dan leerlingen die meer nood hebben aan een extra lestijd.

De meeste eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan komen volledig en evenwichtig aan bod. De leraren respecteren hierbij het evenwicht tussen elementaire-, basis- en desgevallend verdiepingsleerstof. Zo komt in de studierichting met vier wekelijkse lestijden regelmatig verdieping aan bod. In de studierichting met vijf wekelijkse lestijden daarentegen komt deze weinig aan bod. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot heden echter geen conflicten vastgesteld rond advisering of clausulering. Uitbreidingsleerstof krijgt algemeen minder aandacht. De school biedt de domeinen meetkunde en getallenleer alternerend aan. De drie componenten, het numeriek en algebraïsch karakter van de getallenleer, het meetkundig inzicht en tenslotte de onderlinge samenhang komen in voldoende mate aan bod. Het aangeboden wiskundeonderwijs gaat uit van waarnemingen, ervaringen, problemen en hypothesen. De aandacht voor abstrahering en structurering is aanwezig in de lessen, het cursusmateriaal en het evaluatiemateriaal. De aandacht voor het Nederlands als instructietaal en de vakspecifieke woordenschat zijn voldoende aanwezig. Ook de aandacht voor het verwoorden van de toegepaste eigenschappen, definities of stellingen bij de oplossing van de oefeningen voldoet.

De eindtermen rond ICT en de ICT-verwachtingen in de leerplandoelen krijgen aandacht in de lessen. Door de bezettingsgraad van de computerlokalen voor ICT-ondersteuning worden in de eerste graad algebraïsche en meetkundige pakketten nog te weinig functioneel gebruikt. Ook de inschakeling van het digitale platform staat nog aan het begin van een ontwikkeling.

Uitrusting De school beantwoordt aan de eisen in de leerplannen rond de materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren. De inrichting van sommige leslokalen is elementair en biedt weinig inhoudelijke meerwaarde aan een krachtige wiskundige onderwijs- en leeromgeving. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met projectiesysteem. Tijdens de klasbezoeken werd vastgesteld dat deze niet altijd functioneel kunnen ingezet worden omwille van de trage werking van de computers. Ook de beperkte beschikbaarheid van het computerpark belet een vlotte ICT-integratie.

Evaluatiepraktijk Een vlotte samenwerking binnen de vakgroep resulteert in afspraken rond het gezamenlijk opstellen van de toetsen en examens. De moeilijkheidsgraad stemt overeen met de verwachtingen in het leerplan. Het puntengewicht voor examens en toetsen is representatief voor een eerste graad. De verschillende vaardigheden en attitudes komen deels geïntegreerd aan bod. Op examens en toetsen krijgen de leerlingen de kans tot zelfevaluatie. De leraren gebruiken deze regelmatig voor feedbackgesprekken met hun leerlingen.

Leerbegeleiding De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en zowel gericht op inzet als prestatie. De lessen verlopen rustig en de lestijd wordt zo optimaal mogelijk benut. Uit lesobservaties blijkt dat de leraren zich sterk betrokken voelen met hun leerlingen. Leerlingen met achterstand of tekorten worden verplicht inhaal- en/of remediëringslessen (Open studiehuis) te volgen. Leerlingen met een geattesteerde problematiek kunnen terugvallen op specifieke compenserende maatregelen. Actieve leerprocessen, zoals discussie, groeps- en hoekenwerk, of projectmatige aanpak vinden beperkt ingang in de lespraktijk. Ook het gebruik van het aanwezige leerplatform (ELO) om het onderwijs- en het leerproces te ondersteunen wordt nog onvoldoende gestuurd. De verwachtingen in het leerplan rond begeleid zelfstandig leren krijgen, mede door de grote klasgroepen, beperkt aandacht. Hierdoor laat de leraren kansen liggen om de vaardigheidsgerichte eindtermen te realiseren.

Deskundigheidsbevordering De gezamenlijke planning en de vele informele overlegmomenten zorgen voor een grote gelijkgerichtheid van de leraren met betrekking tot de beoogde doelen, de evaluatie en de aangeboden remediëring. De aanwezige vakkennis wordt aangevuld met pedagogisch-didactische nascholing en ondersteuning door de begeleidingsdienst.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

Wegens de grote instroom van nieuwe leraren is aanvangsbegeleiding een prioriteit voor het beleid. Het directieteam vindt het belangrijk dat beginnende leraren de 'huisstijl' van de school leren kennen met respect en aandacht voor hun manier van lesgeven en voor hun persoonlijke inbreng. De school heeft hiervoor een breed opgevat begeleidingstraject uitgewerkt dat kadert in de ruimere visie over professionalisering.

De aanvangsbegeleiding is degelijk uitgebouwd. Het onthaal, de begeleiding en de coaching is in handen van drie mentoren die hiervoor met enkele uren vrijgesteld worden. Om hun taak naar behoren te vervullen hebben zij hiervoor een specifieke opleiding gevolgd. De coaching is afgestemd op een stapsgewijze integratie in de verschillende onderdelen van de schoolwerking en kan zowel vraag- als aanbodgestuurd werken. Naast deelname aan de in het schooltraject vermelde activiteiten dienen nieuwe leraren ook nascholing te volgen van de pedagogische begeleiding, alsook een gezamenlijk infomoment van de scholengemeenschap.

Verder stelt de school voor de beginnende leraren heel wat nuttige documenten ter beschikking. Zo werd een 'ABC-brochure' opgesteld met info over de dagelijkse werking van de school. De expliciete aandacht voor het leerplan als uitgangspunt voor het werk van de leraar staat hierin centraal.

Tevens vinden op geregelde tijdstippen vergaderingen plaats omtrent organisatorische aspecten zoals het oudercontact, de puntenverhoudingen en informatie van de examens, de delibererende klassenraden,... Om de overdracht tijdens deze leersessies te bevorderen maken de mentoren regelmatig gebruik van videofragmenten.

Naast het programma van de aanvangsbegeleiding is er ook het initiatief van een peter of meter voor elke nieuwe leraar. Het peter- of meterschap wordt veelal behartigd door een vakcollega. Hoewel dit initiatief ondersteunend werkt, blijkt de kwaliteit van de vakgebonden aanvangsbegeleiding grote verschillen te vertonen, door het ontbreken van aansturing of gemeenschappelijke afspraken hiervoor.

Tussentijds en op het einde van het traject gaat ruimschoots aandacht naar effectmeting en evaluatie. Zo is er tijdens het begeleidingstraject onder andere aandacht voor effectmeting via lesbezoeken. Deze zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de mentoren en de directeur. De mentoren nemen hierbij uitsluitend een coachende functie op, de directie de evaluerende. Na elk klasbezoek krijgen de beginnende leraren een gedetailleerde feedback. Regelmatig vinden tevens klasbezoeken plaats door een pedagogisch begeleider.

Een bevraging van de beginnende leraren tijdens de doorlichting toont aan dat de tevredenheid hoog is en dat de geboden ondersteuning en doeltreffende begeleiding een duidelijke meerwaarde betekenen.

De aanvangsbegeleiding is een sterk dynamisch gegeven. Naar aanleiding van bevragingen bij beginnende leraren werden een aantal minder efficiënte brochures verwijderd. De brochure over veiligheid en welzijn daarentegen werd onlangs volledig herwerkt. De mentoren zijn er zich van bewust dat de vakinhoudelijke aanvangsbegeleiding, het peter- of meterschap nog kan verbeteren. Andere toekomstinitiatieven binnen de aanvangsbegeleiding zijn een verbetering van de begeleiding van interimarissen.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De aandacht voor de brede zorg voor leerlingen spoort volledig met het pedagogisch project. Dit vertaalt zich in een ruime en goed gestructureerde interne leerlingenbegeleiding (ILB). Hierbij zorgt de school ervoor dat elk begeleidingsinitiatief zo dicht mogelijk aanleunt bij de zorg- of begeleidingsvraag. Het doel van elk initiatief is duidelijk afgebakend.

Veel leraren zijn betrokken bij de interne leerlingenbegeleiding (ILB-leraren) en hebben zich in de loop der jaren rond één of meerdere aspecten van begeleiding nageschoold. Zij zijn elk verantwoordelijk voor een bepaald begeleidingsinitiatief. Het geheel wordt gecoördineerd door twee directieleden en ondersteund door het CLB (Centrum voor leerlingenbegeleiding).

In alle graden biedt de school in een opbouwende lijn een breed gamma aan initiatieven rond studiebegeleiding. Deze sluiten nauw aan bij de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Het betreft hier zowel preventieve als curatieve initiatieven. Vermeldenswaardig is dat veel van deze initiatieven (het Open studiehuis in de eerste graad, de studie op school en de studiemotivatie) vertrekken van de leerstijl van de leerlingen. Ook de stimuli vanuit het beleid tot het gebruik van activerende werkvormen kaderen binnen een leerlinggerichte onderwijspraktijk.

Lovenswaardig is de begeleiding van leerlingen met een specifieke zorgvraag (dyslexie, dyscalculie, hoogbegaafdheid, autisme,...). Hierbij zijn de op maat uitgewerkte begeleidingsinitiatieven en de aandacht voor kwaliteitszorg de rode draad.

Er is voldoende aandacht voor communicatie met leerlingen en ouders. De meeste begeleidingsinterventies worden zorgzaam geregistreerd. Elke betrokkene gebruikt hiervoor een eigen registratiesysteem (geschreven en/of digitaal). Hierdoor is de vele informatie zeer verspreid aanwezig. Een kader dringt zich op om de registratie gebruiksvriendelijker, overzichtelijker en transparanter te maken.

Uit de meeste doorgelichte vakken blijkt dat het preventieve luik rond leerbegeleiding in de vakken sterker aan bod kan komen. Een grotere aandacht voor activerende werkvormen en het gebruik van de eindtermen 'leren leren' als referentiekader dringt zich in bepaalde vakken op.

De school bewaakt de doeltreffendheid van haar begeleidingsinitiatieven. Ze evalueert jaarlijks de samenwerking met het CLB. De meeste ILB-leraren evalueren regelmatig hun werking en brengen het rendement van de begeleiding in kaart.

Veel leraren hebben een taak binnen de school opgenomen om de brede zorg voor leerlingen te concretiseren. Ze hebben zich hiervoor gericht nageschoold. De school biedt een dynamische begeleidingsstructuur, waarbij ingespeeld kan worden op nieuwe uitdagingen. De responsiviteit van de vakgroepen ten aanzien van leerbegeleiding kan verhoogd worden.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

De school heeft een schoolbrede visie ontwikkeld op de leerlingenevaluatie. Deze dient om na te gaan of leerlingen de leerplandoelen hebben bereikt, om hun leerproces te ondersteunen en om hen op basis van de ingewonnen informatie zo goed mogelijk te oriënteren volgens hun talenten. Deze visie wordt gecommuniceerd aan het lerarenteam via de functiebeschrijvingen en regelmatig onder de aandacht gebracht tijdens personeelsvergaderingen en via mededelingen. Er bestaat geen uitgeschreven visietekst, maar het schoolteam is op de hoogte van de beleidslijnen ter zake.

Voor de organisatie van de evaluatie zijn er duidelijke afspraken over de toets- en examenfrequentie, het aantal rapportperiodes, de puntenverhouding dagelijks werk/examen, de evaluatie van de geïntegreerde proef en de stages, het gebruik van vakantietaken en waarschuwingen, de evaluatie van attitudes en het aanwenden van sticordimaatregelen. Via het schoolreglement zijn de ouders en de leerlingen hierover voldoende geïnformeerd. De informatie voor het schoolteam is verspreid over verschillende documenten en is hierdoor niet altijd even overzichtelijk. Het vormt een uitdaging om de informatie te structureren en te bundelen zodat ze vlot geraadpleegd kan worden.

Het gemengde systeem van permanente evaluatie, gespreide evaluatie (dagelijks werk) en examens aan het einde van elk semester voorziet in een leerlijn waarbij stapsgewijs het gewicht van de punten voor de examens verhoogd wordt van de eerste naar de derde graad en men ook geleidelijk aan het aantal vakken afbouwt, waarvoor permanent wordt geëvalueerd. De school wil hiermee de leerlingen voorbereiden op het verwerken van grotere leerstofonderdelen met het oog op doorstroming naar het hoger onderwijs. Conform haar pedagogisch project evalueert de school ook twee maal per jaar de gedragsattitudes van de leerlingen op basis van transparante en gedragen criteria.

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de concretisering van de visie en de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk bij de vakwerkgroepen. Ze volgt dit implementatieproces beperkt op. Mede hierdoor is de evaluatiepraktijk voor de verschillende doorgelichte vakken en studierichtingen wisselend van kwaliteit. Voor een aantal vakken laat de evaluatie toe om het bereik van de leerplandoelen accuraat te beoordelen. Bij andere vakken is de evaluatie niet voldoende representatief voor de leerplandoelen omdat ze belangrijke hiaten vertoont en vaak te veel gericht is op de kenniscomponent en te weinig op inzicht en vaardigheden. In heel wat vakken is het hanteren van transparante criteria bij de scoring voor verbetering vatbaar. Vakgerelateerde attitudes worden in het algemeen niet beoordeeld of besproken. Bij examens wordt de horizontale samenhang veelal bewaakt omdat leraren de vragen samen opstellen, maar voor het dagelijks werk ontbreekt het aan gelijkgerichtheid in een aantal vakgroepen. Het schoolbreed bijsturen van de leerplangerichtheid en algemene kwaliteit van de evaluatiepraktijk dringt zich op. De schoolleiding is zich bewust van de nood aan bijsturing ter zake en heeft de leerlingenevaluatie als prioritair aandachtspunt opgenomen voor volgend schooljaar.

Het evaluatiebeleid wordt sterk in verband gebracht met de leerbegeleiding. Leerlingen worden n.a.v. klassenraden verwezen naar het ondersteuningsaanbod en het remediëren van leerlingen wordt ter harte genomen door de meeste leraren. De remediëring is echter niet voor alle vakken even doeltreffend aangezien ze soms wordt gebaseerd op een niet representatieve evaluatiepraktijk waardoor de diagnose niet correct is. Er is nood aan een meer gecentraliseerde verzameling van gegevens om het efficiënt gebruik ervan bij klassenraden en deliberaties te waarborgen.

De deliberatieprocedure is doorgaans gericht op een adequate advisering en een toekomstgerichte attestering. Het advies komt tot stand in stappen, waarover telkens met de ouders gecommuniceerd wordt. De geregistreerde begeleidingsinitiatieven worden aangewend ter ondersteuning van de attestering. Het attesteringsbeeld is in het algemeen positief. Het is echter een uitdaging voor de school om te bewaken dat de attestering gebaseerd is op een valide evaluatie in alle vakken.

De school heeft aandacht voor het communiceren van de leervorderingen aan de leerlingen en aan hun ouders. De rapporten, de agenda en de oudercontacten zorgen voor een gepaste informatiedoorstroming. Leraren worden aangemoedigd om motiverende commentaar te schrijven op de rapporten en bij onvoldoendes ook duiding te geven over het precieze probleem en aanwijzingen voor remediëring. Deze richtlijn wordt leraarafhankelijk opgevolgd. Er is ruimte voor verbetering.

De wettelijke verplichting om de toekenning van een B- of C-attest te motiveren wordt nageleefd. Bij de schriftelijke communicatie geeft de school informatie over de tekorten, de begeleidings- en remediëringsinitiatieven en de communicatie met de ouders.

De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. Het aantal leerlingen dat niet geattesteerd wordt in juni, maar bijkomende proeven moet afleggen, is aanzienlijk. Bijkomende proeven worden vooral toegekend in het eerste leerjaar van de derde graad als een herkansing voor de leerlingen. Het toekennen van deze 'herexamens' is een inbreuk op de regelgeving (Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2 en SO 64 8.1.2.). Dat de bijkomende proeven niet altijd voldoende representatief zijn voor de leerplandoelen, is in dit kader extra zorgwekkend.

De laatste jaren zijn er weinig externe nascholingen gevolgd m.b.t. de evaluatiepraktijk. Via intervisie werken een de meeste vakgroepen evenwel aan de kwaliteit van de leerlingenevaluatie. Een aantal vakgroepen heeft nood aan professionalisering om op basis van voldoende inzicht in leerplandoelen en in mogelijke evaluatietechnieken de aanpak bij te sturen.

Op schoolniveau worden gegevens over attestering, adviezen en resultaten in het hoger onderwijs verzameld en geanalyseerd. Binnen de vakgroepen is de kwaliteitszorg m.b.t. de evaluatiepraktijk heterogeen. Een meer gerichte aansturing en opvolging van de werking is nu aan de orde.

Inbreuk(en) op de regelgeving

Uitgestelde beslissingen toekennen conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19-07-2002, art.37, §2 en SO 64 8.1.2.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De schoolleiding gaat op een doelgerichte wijze te werk. Dit geldt zowel voor het ontwikkelen en uitvoeren van de eigen visie als voor het hanteren van leerplannen als richtinggevend kaders. De school beoogt een aantal overkoepelende doelen te realiseren: streven naar openheid, zorg en kwaliteitsvol onderwijs. Ze concretiseert deze doelen in haar opvoedingsproject en communiceert dit breed met alle betrokkenen. Deze schoolvisie is het vertrekpunt voor het uittekenen van het pedagogisch beleid. Het opvoedingsproject is tevens het referentiekader voor het pedagogisch en didactisch handelen van de leraren en voor het gewenste schoolklimaat. Omdat ze haar doelen duidelijk expliciteert en operationaliseert in haar werking, slaagt de school er goed in haar opvoedingsproject te realiseren. Zo gaat bijvoorbeeld een sterk uitgebouwde leerlingenparticipatie samen met een sfeer van open communicatie en met duidelijke leefregels. Het resultaat is een aangenaam en tegelijk gestructureerd leer- en leefklimaat waarin leerlingen zich doorgaans goed voelen. Het zorgbeleid is op schoolniveau sterk uitgewerkt en is tegelijk verankerd in de aanpak van vele leraren. Het geheel leidt tot een brede zorg voor leerlingen. De waarden openheid, respect en solidariteit worden concreet gemaakt in een aantal vakoverschrijdende projecten maar ook in de wijze waarop de relaties op school worden vormgegeven. Deze benadering draagt bij tot een brede en harmonische vorming. In de aanvangsbegeleiding van nieuwe leraren, in de functionerings- en evaluatiegesprekken en in de vakgroepwerking wordt de aandacht gevestigd op het belang van leerplannen. Voor de meeste onderzochte vakken slaagt de school erin kwaliteitsvol en leerplangericht onderwijs aan te bieden.

De wijze waarop het beleidsteam is georganiseerd en functioneert, bevordert een goede schoolwerking. De algemeen directeur coördineert op efficiënte en motiverende wijze de schoolwerking. Er is een duidelijke taakverdeling met graadgebonden klemtonen en specifieke deeltaken, maar met een gedeelde verantwoordelijkheid voor het pedagogisch beleid bij de directieleden. De adjunct-directeur heeft specifieke verantwoordelijken voor onder meer de schoolinfrastructuur, de energie, het milieu en de veiligheid. Deze nog vrij recente opsplitsing van taken resulteert in een dynamisch welzijns- en veiligheidsbeleid. De graadcoördinatoren spelen een functionele ondersteunende rol ten aanzien van de directieleden en hebben specifieke deelverantwoordelijkheden per graad. De schoolleiding slaagt erin een breed draagvlak te creëren door een participatieve aanpak. Zo speelt de pedagogische raad een belangrijke rol in de besluitvorming en wordt een jaarlijkse bevraging bij de leraren georganiseerd. Een aantal werkgroepen zorgt voor de voorbereiding, de uitvoering en evaluatie van heel wat aspecten van de schoolwerking. Ook de schoolraad en de ondernemingsraad worden ernstig genomen. Het werken met jaarlijkse prioriteiten aan de hand van een gefaseerde en systematische aanpak is kwaliteitsbevorderend. Het zorgt voor het nastreven van haalbare veranderingen met zoveel mogelijk teamleden. De open schoolcultuur draagt ertoe bij dat vele leraren zich sterk engageren en doorgaans een grote inzet tonen.

De school heeft een goed zicht op de eigen sterke en zwakke punten. Ze zet dan ook sterk in op interne kwaliteitszorg. Zo worden alle vakoverschrijdende initiatieven geëvalueerd en wordt jaarlijks aan alle leraren gevraagd de schoolwerking te evalueren. De meest tastbare resultaten zijn geboekt door de deelname aan een breed opgevatte zelfevaluatie. Een aantal prioritaire werkpunten is als gevolg hiervan aangepakt. De kwaliteitszorg van de school draagt bij tot kwaliteitsvol onderwijs. Dit blijkt onder meer uit de gunstige attesteringscijfers en de goede resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs. Toch ontsnappen enkele aspecten aan de kwaliteitsradar van de school. Ondanks de inspanningen om de leerplangerichtheid te bevorderen, blijkt uit de doorlichting dat dit voor twee onderzochte vakken niet op peil is. De kwaliteitsbewaking van de leerlingenevaluatie is in meerdere vakken voor verbetering vatbaar. De blijvende aansturing, ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie is een aandachtspunt voor de school. De mentorenwerking is zeer goed, maar de kwaliteit van de vakgebonden aanvangsbegeleiding vertoont verschillen. Wat de leerbegeleiding betreft, is de doeltreffendheid van de registratie en opvolging van remediërsinitiatieven en van het leerplatform als didactisch instrument nog niet optimaal.

De ontwikkelingsdynamiek van de school blijkt onder meer uit de actualisering van het opvoedingsproject en uit de bijsturingen die zijn aangebracht naar aanleiding van de zelfevaluatie. Zo is bijvoorbeeld het organogram aangepast met het oog op meer transparantie en efficiëntie, en is de interne communicatie- en informatiedoorstroming meer gestroomlijnd. De school werkt samen met externen met het oog op deskundigheidsbevordering. Nogal wat opmerkingen uit het verslag van de vorige doorlichting zijn omgezet in verbeteracties en geïmplementeerd in de schoolwerking. Het beleidsteam heeft ook de prioriteit voor het volgend schooljaar vastgelegd en bezint zich over de richting die ze met de school op langere termijn wil uitgaan.

Het talenbeleid is een van de pijlers van het GOK-beleid. De school hecht veel belang aan het taalontwikkelen lesgeven in relatie tot de vaktaal en de taaldoelen. De leraren Nederlands zien hierin voor hun vak een belangrijke rol weggelegd. De schoolleiding gaat ervan uit dat de leraren een voorbeeldfunctie hebben met betrekking tot de schrijf- en spreektaal. Het talenbeleid is op schoolniveau structureel ingebed in een taalwerkgroep onder leiding van de graadcoördinator tweede graad. Ze omvat een kerngroep om een doelmatige en doelgerichte aansturing te verzekeren. Binnen deze groep is er aandacht voor deskundigheidsbevordering. Op schoolniveau hanteert men een visietekst en een actieplan met doelstellingen. De analyse van de bevindingen uit de bevraging van de vakgroepen bracht de reële problemen en hun oorzaken in kaart. Er worden behoorlijk wat inspanningen geleverd om tot beheersbare en concrete voorstellen te komen, zoals de taalwenken in de agenda's, de extra taalbevorderende activiteiten voor leerlingen en de oplijsting van de vakoverschrijdende eindtermen in relatie tot het talenbeleid. Vakgebonden treden er verschillen op inzake de concrete uitvoering van de actiepunten en afspraken. De grote uitdaging is enerzijds het inzicht bij de leraren aanscherpen in deze materie en anderzijds hen blijvend informeren en sensibiliseren.

Tijdens de doorlichting is vastgesteld dat de leerplanrealisatie niet voldoet voor wetenschappelijk werk in de eerste graad basisoptie Moderne wetenschappen en voor opvoedkunde in de derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen. Ook is in een aantal gevallen de uitgestelde beslissing niet conform de regelgeving toegekend. Het doorlichtingsteam is van oordeel dat de school over voldoende beleidskracht beschikt om de vastgestelde tekorten zelfstandig weg te werken. Om deze reden beslist het doorlichtingsteam een gunstig advies toe te kennen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de specifieke eindtermen i.v.m. de onderzoekscompetentie in aso derde graad in de pool Moderne talen.
- De uitrusting voor het specifieke gedeelte van de studierichting Sociale en technische wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename en gestructureerde leer- en leefklimaat.
- De brede zorg voor leerlingen.
- De brede en harmonische vorming door de vakoverschrijdende projectwerking.
- Het engagement en de inzet van het schoolteam.
- De pedagogische en didactische aanvangsbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichte en participatieve beleidsvoering.
- De implementatie van het pedagogisch project.
- De aandacht voor kwaliteitszorg op schoolniveau.
- Het dynamisch welzijns- en veiligheidsbeleid.
- Het talenbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doeltreffendheid van de registratie en opvolging van remediëringsinitiatieven.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.
- De vakgebonden aanvangsbegeleiding.
- De implementatie van het talenbeleid in de vakken.
- Het gebruik van een leerplatform als didactisch instrument.

Wat betreft het algemeen beleid

- De blijvende aansturing, ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wetenschappelijk werk in de eerste graad basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor opvoedkunde in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.

Wat betreft de regelgeving

- Uitgestelde beslissingen toekennen conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2 .

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Bart Maes de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	